

Asia: HE 79/2021 vp

Ammattimaisia suomalaisia messu- ja tapahtumajärjestäjiä edustavan Messu- ja tapahtumajärjestäjät ry:n (MeTa ry) lausunto: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta.

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Messu- ja tapahtumajärjestäjät ry:ltä (jäljempänä MeTa) lausuntoa asiassa. MeTa lausuu asiasta seuraavaa:

I. Säännöllisesti järjestetyt ympärivuotiset messut ja tapahtumat tulee saattaa tapahtumatakuun piiriin

Perusteluissa todetaan, että *”Tapahtumatakuu ei koskisi säännöllisiä, ympärivuotisesti järjestettäviä tapahtumia, kuten esimerkiksi viikoittaisia konsertteja, klubi-iltoja tai vastaavia tapahtumia.”* Myöhemmin perusteluissa todetaan lisäksi, että säännöksessä tarkoitettuja yleisötapahtumia voisivat olla esimerkiksi taide- ja kulttuurifestivaalit, muuten kuin ympäri-vuotisen tapahtumatoiminnan osana järjestetyt konsertit ja näyttelyt, urheilutapahtumat, musiikkifestivaalit, messut sekä vastaavat tapahtumat.

MeTa katsoo, että tapahtumatakuun on edesautettava koronapandemian ja siihen liittyvien viranomaisten määräämien rajoitusten ja kieltojen runteleman ammattimaisen messu- ja tapahtuma-alan elpymistä. Alan, jonka edustajat työllistävät eniten työntekijöitä sekä alihankkijoita ja tuovat myös eniten erilaisia verotuloja. Ympärivuotisen ja säännöllisen tapahtumatoiminnan rajaaminen tuen ulkopuolelle ei toteuta tapahtumatakuun tarkoitusta ja henkeä eikä kohtelee erilaisia tapahtumanjärjestäjiä tasapuolisesti.

Yksittäisen tapahtuman järjestämisen edellytyksiin tai riskiin ei vaikuta messujen ja tapahtumien järjestämisen tiheys ja järjestetäänkö tapahtumia osan aikaa vuotta vai ympärivuotisesti. Ammattimaiset ja vakiintuneet messu- ja tapahtumanjärjestäjät järjestävät tapahtumia säännöllisesti ja suurin osa ympärivuotisesti.

Messuala on koronakriisistä eniten kärsineitä aloja. Ala, jonka liiketoiminnan harjoittaminen kiellettiin ensimmäisenä ja joka näillä näkymillä avautuu viimeisenä. Koronaviruspandemian vaikutus messu- ja tapahtuma-alaan on ollut musertava. Koronakriisin myötä alan yritysten liikevaihdot ovat pudonneet yli 90 %:ia.

Hallituksen koronarajoitusten purkamista koskeva exit-strategia ei anna selkeää näkymää siitä, milloin messu- ja tapahtumajärjestäjien toiminta voi palautua taas normaaliksi. Eduskunnan käsiteltävänä oleva lakiehdotus tartuntatautilain

koronarajoitusten voimassaolon jatkamisesta vuoden loppuun asti (HE 73/2021) on johtanut ammattimaisten messu- ja tapahtumajärjestäjien tulevan syksyn myynnin pysähtymiseen, koska asiakkaat (yritykset ja muut organisaatiot) eivät uskalla tehdä sopimuksia messuille osallistumisesta tai esimerkiksi yritystapahtumien järjestämisestä.

Messutapahtumien laajat tulo- ja työllisyysvaikutukset huomioiden tilanne on vakava, ja koskettaa koko Suomea. Messualalla on kokoaan huomattavasti suurempi vaikutus Suomen elinkeinoelämään ja työllisyyteen. Taloustutkimuksen maaliskuun 2021 lopussa valmistuneen vertailututkimuksen mukaan vuonna 2019 järjestetyt messut ja muut maamme messukeskuksissa järjestetyt tapahtumat toivat järjestämispaikkakunnilleen 553 miljoonan tulovirran. Tapahtumien työllisyysvaikutus oli 7 350 henkilötyövuotta. Koronaviruspandemian suljettua messukeskusten ovet 12.3.2020 alan tuloinjektio Suomen elinkeinoelämälle oli viime vuonna ainoastaan 106 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutus vain 1440 henkilötyövuotta. Menetykset messuyhtiöitä ympäröivälle yhteiskunnalle olivat siis pelkästään viime vuonna lähes puoli miljardia euroa. Ja nuo menetykset jatkuvat yhä edelleen tänä vuonna. Lisäksi tulevaisuuden näkymä on edelleen hyvin sumea.

Tulo- ja työllisyysvaikutusten lisäksi messuilla ja yritystapahtumissa tehdään paljon kauppaa ja merkittäviä yhteistyösopimuksia. Messutoiminnan ja sen alihankkijaverkoston pystyssä pitäminen on koko maan elinkeinoelämän kannalta elintärkeää.

Esityksen perusteella jää epäselväksi kuka voi hakea tapahtumatakuuta ja mitä tapahtumia se koskee. Ympäri vuoden ja säännöllisesti järjestettyjä tapahtumia koskeva raja on erittäin tulkinnanvarainen ja se johtaisi väistämättä epäoikeudenmukaisiin ratkaisuihin ja valitusprosesseihin. Tapahtumatakuuta koskevan lain säännöksen on oltava täsmällinen ja tarkkarajainen, jotta tapahtumajärjestäjä voi varmuudella tietää tapahtumaa järjestäessään kuuluuko tapahtuma tapahtumatakuun piiriin vai ei. Sääntely ei tätä vaatimusta täytä.

MeTa pitää välttämättömänä, että ympärivuotista ja säännöllistä messu- ja tapahtumatoimintaa koskeva raja poistetaan laista.

II. Järjestelyn määräaikaaisuutta on jatkettava

Lain perusteluissa todetaan seuraavaa: *”Tapahtumatakuun tarkoituksena on pienentää tapahtumien järjestämisen taloudellista riskiä tilanteessa, jossa COVID19-pandemian hallintaan liittyvä lain tai viranomaisen määräys estää tai vaikeuttaa tapahtumien järjestämistä ja rahoituksen tai vakuutusten saamista tapahtumien järjestämisen varmistamiseksi. Järjestely olisi määräaikainen ja voimassa 1.6.–30.11.2021. Laki olisi voimassa 1.6.2021 alkaen vuoden loppuun. Tapahtuma katsotaan peruuntuneeksi lain tai viranomaisen määräyksen vuoksi myös, jos korkeintaan 60 päivää ennen tapahtuman järjestämistä on voimassa järjestämisen estävä rajoitus. Tämä aika katsotaan tarpeelliseksi lieventämään mahdollisesti nopeasti muuttuvasta pandemiatilanteesta johtuvaa epävarmuutta.”*

Messu- ja erilaisten yritystapahtumien valmistelujänne on pitkä, minimissään puoli vuotta, pisimmillään jopa useita vuosia. Useimmille messuille osallistuu kansainvälisiä näytteilleasettajia, joiden on tehtävä esimerkiksi logistiikkaan liittyviä päätöksiä useita kuukausia ennen itse tapahtumaa. 60 vuorokauden ehto on liian lyhyt aikajänne messualalla, jossa sitovia päätöksiä tehdään keskimäärin 90-120 vuorokautta ennen messutapahtumaa. Joulukuu on messu- ja tapahtuma-alalla liiketaloudellisesti merkittävä kuukausi ja lain määrittelemä aikaraja 1.6.–30.11. 2021 on kestänyt, varsinkin kun hallituksen koronarajoitusten purkamista koskeva exit-strategia ei anna selkeää näkymää siitä, milloin messu- ja tapahtumajärjestäjien toiminta voi palautua taas normaaliksi. Samaan aikaan eduskunnassa on käsiteltävänä lakiehdotus tartuntatautilain koronarajoitusten voimassaolon jatkamisesta vuoden loppuun asti (HE 73/2021). Näissä kahdessa laissa on havaittavissa selkeä ristiriitaisuus.

Edellä todetuilla perusteilla MeTa esittää, että tapahtumatakuun piiriin kuuluva tapahtuma katsotaan peruuntuneeksi lain tai viranomaisen määräyksen vuoksi myös, jos korkeintaan 120 päivää ennen tapahtuman järjestämistä on voimassa järjestämisen estävä rajoitus. Lisäksi MeTa esittää, että järjestely olisi voimassa 31.12.2021 asti.

III. Tapahtumatakuu, jos tapahtuma on olennaisesti pienempi tai se siirretään

Laissa todetaan seuraavaa: *”Jos takuuehtojen mukaisesti toteutettu tapahtuma toteutuu takuupäätöksessä määrättyä olennaisesti pienempänä lain tai viranomaisen määräyksen vuoksi ja tapahtuma on tappiollinen, tapahtumatakuusta korvataan tapahtumanjärjestäjälle ja alihankkijalle määrä, joka lasketaan vähentämällä tapahtuman toteutuneista kustannuksista toteutuneiden tulojen määrä ja kertomalla näiden erotus luvulla 0,85. Olennaisesti suunniteltua pienempänä toteutuneella tapahtumalla tarkoitetaan tapahtumaa, joka on voitu toteuttaa lain tai viranomaisen kokoontumista rajoittavan määräyksen vuoksi siten, että tapahtumaan on voinut osallistua enintään 85 prosenttia tapahtuman suunnitellusta osallistujamäärästä.”*

Tapahtuman järjestämistä estäviä määräyksiä tapahtumasta riippuen voivat olla esimerkiksi ehdot, joilla yleisö edellytetään sijoitettavaksi erillisiin katsomoihin tai omille alueilleen, edellyttämällä kävijöille omia istumapaikkoja tai riittävien etäisyyksien ylläpitämisen mahdollisuutta koko tapahtuma-alueella. Tällaiset määräykset eivät mahdollista esimerkiksi messutapahtumien tai konserttien järjestämistä.

MeTa esittää, että tapahtumatakuuta tulee olennaisesti pienempänä toteutetun tapahtumien korvausmallissa muuttaa niin, että tapahtumatakuuta hakiessaan tilaisuuden järjestäjä voi kuvata joko suunnitellun osallistujamäärän tai jos tilaisuuden järjestäjä ilmoittaa, että rajoittaviin viranomais määräyksiin kuten turvavälivaatimuksiin on jo varauduttu osallistujamäärää suunniteltaessa niin siinä tilanteessa tilaisuuden järjestäjä kuvaisi tapahtuman osallistujamäärän normaalitilanteessa. Jos tilaisuuden sallittu osallistujamäärä voi lainsäädännön tai viranomais määräyksen takia olla alle 85 prosenttia ilmoitetusta, niin tapahtuma olisi tapahtumatakuun piirissä.

Lakiehdotuksen mukaan tapahtumatakuun ulkopuolelle jätettäisiin tukikaudelle ajoittuvat tapahtumat, jotka peruuttamisen sijasta siirretään toiseen ajankohtaan koronarajoitusten takia. Messu- ja tapahtumanjärjestäjälle sekä niiden alihankkijoille että esimerkiksi näytteilleasettajille aiheutuu kuitenkin myös siirretystä tapahtumasta ylimääräisiä kustannuksia, joten myös koronarajoitusten takia siirretyt tapahtumat tulee saattaa tapahtumatakuun piiriin.

MeTa esittää, että 5 b §:ään lisätään säännös, jonka mukaisesti tapahtumanjärjestäjälle ja sen alihankkijoille korvataan suoraan lain nojalla tai viranomaisen määräyksen vuoksi siirretystä tapahtumasta aiheutuneista kustannuksista 85 prosenttia. Siirretyn tapahtuman kohdalla korvattavat kustannukset olisivat sellaisia, jotka jäävät tapahtumanjärjestäjän tai alihankkijan vahingoksi tapahtuman siirtymisen takia.

IV. Tapahtumatakuun enimmäismäärää on nostettava

Tapahtumatakuun saajakohtaiseksi maksimimääräksi on ehdotettu 1,8 miljoonaa euroa. Messu- ja tapahtumatoimintaa harjoittavat yritykset ovat saaneet kustannustukea koronakriisin aikana syntyneiden kiinteiden joustamattomien kulujen kattamiseen. Jos yleinen kustannustuki huomioidaan tapahtumatakuussa se uhkaa jättää suuren osan ammattimaisista messu- ja tapahtuma-alan yrityksistä tapahtumatakuun ulkopuolelle, kun jo saadut kustannustuet huomioidaan tapahtumatuen maksimimäärässä. Nämä tuen ulkopuolelle jäävät yritykset ovat myös suurimpia alihankkijoiden ja freelancereiden työllistäjiä.

Hallitus valmistelee osana ravintoloiden ja asiakastilojen sulkukorvausta omaa korvausjärjestelmää keskisuurille ja suurille yrityksille. Siinä tukien enimmäismäärä voidaan nostaa EU:n sallimaan 10 miljoonaan euroon. Samassa yhteydessä Suomen tulisi päättää EU:n valtiontukisäännösten mukaisesti, että valtiontukien enimmäismäärää laskettaessa konserniin kuuluvia yrityksiä käsitellään erillisinä.

MeTa ry pitää erittäin tärkeänä, että tämä tuen enimmäismäärä 10 miljoonaa euroa, otetaan käyttöön myös tapahtumatakuussa.

Lisäksi MeTa esittää, että valtioneuvoston tulee valmistella kustannustuki V, jonka tulee kattaa yrityksille koronaepidemiasta ja julkisen vallan päättämistä rajoitustoimista aiheutuvia vahinkoja aina vuoden 2021 loppuun asti.

Lisätietoja:

- *Messu- ja tapahtumajärjestäjät ry, puheenjohtaja Juha Rahko, puh. 0500 499964, juha.rahko@paviljonki.fi*

Messuilla on suuri merkitys suomalaiselle elinkeinoelämälle, siellä tehdään paljon kauppaa ja merkittäviä yhteistyösopimuksia. Normaalivuosina eri puolilla Suomea järjestetään vuosittain noin 150 erilaista messutapahtumaa ja niihin osallistuu yli 1,5 miljoonaa kävijää. Messuilla on merkittävä talousvaikutus myös ympäristölleen. Vasta julkistettu tutkimus osoittaa, että messut tuovat järjestämispaikkakunnilleen vuosittain yli puolen miljardin tulovirran. Tapahtumien työllisyysvaikutus on yli 7 000 henkilötyövuotta.

Messu- ja tapahtumajärjestäjät ry kattaa hyvin ammattimaisen messujärjestämisen Suomessa. Jäseniä ovat Suomen Messut Osuuskunta, Tampereen Messut Oy, Turun Messukeskus Oy, Lahden Messut/KOKO Lahti Oy, Jyväskylän Messut Oy, Pohjois-Suomen Messut ry., Pohjanmaan Expo Oy, Suomen Asuntomessut Osuuskunta, Mediapro Messut Oy, Riihimäen Messut Oy ja KPK Events. www.messutsuomessa.fi